

Využití rostlinných olejů jako doplňků ve výživě papoušků

© Milan a Marta Bartlovi, www.ePapousek.cz, dávkování zpracoval MVDr. Viktor Tukač, Csc.

Výzkumy potravy přijímané papoušky v přirozených biotopech v posledních letech podstatně změnily pohled na vhodné složení jejich jídelníčku jedinců chovaných v lidské péči. Dříve převládal názor, že papoušci jsou v podstatě zrnožraví. Dnes je zřejmé, že v potřebách papoušků z jednotlivých kontinentů existují značné rozdíly a na základě sledování a výzkumů je možné požadavky na nutriční hodnotu potravy papoušků lépe specifikovat.

Papoušci žijí především v pásmu kolem rovníku, kromě Austrálie, v místě výskytu deštných pralesů. Spektrum potravních zdrojů v tomto biotopu je obrovské, proto je však nemožné nabízet rovnocennou náhradní potravu jedincům chovaným člověkem. Na základě znalostí o potřebách jednotlivých skupin papoušků je však možné využít ve výživě rovnocenné doplňky potravy přírodního původu, například ve formě rostlinných olejů.

BIO rostlinné oleje značky ALTERVET jsou lisovány za studena. Olej se šetrně lisuje bez využití vysokých teplot a rafinace. Šetrné zpracování zaručuje, že v oleji zůstane zachováno maximum živin. Vysoký obsah nenasycených mastných kyselin je chráněn přírodním vitamínem E. Oleje lze podávat papouškům dospělým, včetně období odchovu mláďat rodiči. Pozitivní účinek lze využít i při umělém odchovu mláďat.

Podávání

Podávané množství oleje závisí na druhu, velikosti a věku papouška, jeho zdravotním a výživném stavu, na případných zdravotních problémech, na ročním období a na fázi reprodukčního cyklu. **Jednorázová dávka je 1 kapka = 0,05 ml oleje na 100 gramů hmotnosti jedince do potravy.** V indikovaných případech lze dávkování upravit po dohodě s veterinárním lékařem. Dospělým jedincům lze oleje podávat na potravu (granule, piškoty). Krotkým dospělým jedincům lze oleje zamíchat do pamlsku (bílého jogurtu, dokrmovací směsi). Oleje nejsou rozpustné ve vodě, nepodávají se do vody. Mláďatům odchovávaným přirozeně rodiči se olej aplikuje rodičům na potravu, kterou mláďata krmí. Olej podáváme na ovoce, granule, na vejce, či přimícháme do vaječné směsi.

Mláďatům uměle dokrmovaným se olej přimíchává do směsi pro ruční odchov. Olej přidávejte do připravené směsi pro ruční odchov o teplotě maximálně 40°C, těsně před podáváním směsi mláďatům. Nikdy nepřidávejte olej do směsi teplejší než 40°C. Přehřátím oleje dojde ke zničení důležitých vitamínů. **Upozornění! Směs pro ruční odchov s olejem před podáváním znovu neohřívejte. Směs pro ruční odchov s olejem (ani bez něj) neohřívejte v mikrovlnné troubě. Olej nepřidávejte do teplé vody, z níž budete směs pro ruční odchov teprve připravovat, dojde tím k přehřátí oleje. Podáním směsi s přehřátým olejem hrozí popálení volete mláďate.**

BIO Pupalkový olej s vitamínem E

BIO Pupalkový olej ALTER VET je olej lisovaný za studena. Zdrojem je pupalka dvouletá (*Oenothera biennis*). Olej ze semen obsahuje esenciální polynenasycené mastné kyseliny, především kyselinu linolenovou a gama linolovou. Jejich přítomnost v potravě je potřebná hlavně v raných fázích růstu mláďat papoušků. Dostatek nenasyčených mastných kyselin má vliv na vývoj buněk dozrávajícího imunitního systému a na jeho správné fungování. Podílí se na růstu a vývoji nervové soustavy, má pozitivní vliv na vývoj i regeneraci srdce, cév, jater, ledvin a plic. Nezastupitelný vliv má na kvalitu kožních derivátů, jako jsou peří, zobák a drápy. Dostatečný příjem při růstu peří zajistí dobrou kvalitu praporu a výbornou sytost barev. Podávání slouží k prevenci růstového kolapsu.

Vzhledem ke složení přirozené potravy lze považovat za hlavní cílovou skupinu jihoamerické papoušky, avšak efekt oleje je možné využít u všech druhů papoušků.

Doporučené dávkování:

Papoušci Jižní Ameriky (příklad pro papouška velikosti velké ary)

Mláďata jihoamerických papoušků dokrmovaná rodiči v budce. Olej se aplikuje rodičům na potravu.

První týden věku mláděte - 3 kapky / mládě denně

Druhý týden věku mláděte - 5 kapek / mládě denně

Třetí týden věku mláděte až do věku rozvinutí per - 10 kapek / mládě denně

Mláďata jihoamerických papoušků uměle dokrmovaná. Olej se aplikuje do směsi pro ruční odchov.

První týden věku - 1 kapka / mládě 1x denně

Druhý týden věku týden - 3 kapky / mládě 1x denně

Třetí týden věku - 5 kapek / mládě 1x denně

Čtvrtý týden až do rozvinutí per - 10 kapek / mládě 1x denně

Dospělí jedinci jihoamerických papoušků

Mimo chovnou sezónu - 10 kapek na ovoce / na jedince 2 x týdně

Tři týdny před počátkem chovné sezóny až do líhnutí mláďat - 10 kapek / na jedince 1x denně na ovoce

Po nalíhnutí mláďat – viz dávkování podle počtu mláďat

Papoušci Afriky, Asie a Austrálie (příklad pro papouška velikosti papouška žako, amazoňana)

Mláďata dokrmovaná rodiči v budce při nasazování velkých per

Rodičům na ovoce - 8 kapek / mládě 1x denně, až do rozvinutí per mláďat

Mláďata uměle dokrmovaná, při nasazování velkých per

5 kapek / mládě 1x denně do směsi pro ruční odchov do rozvinutí velkých (letkových) per

Dospělí přepeřující ptáci

10 kapek / na jedince 3 x týdně na ovoce

Palmový olej

Červený palmový olej ALTER VET je frakcí palmového oleje, která obsahuje látky pozitivně působící na zdravotní stav papoušků. Zdrojem jsou plody (tzv. palmové ořechy) olejnice guinejské (*Ealeis guinensis*). Olej obsahuje především nasycené mastné kyseliny v kombinaci s velkým množstvím antioxidantů, jako jsou beta karoten, vitamin E a tokotrienol. Plody olejnice guinejské jsou v přírodě základní potravou pro papoušky šedé žako (*Psittacus erithacus*), jejichž metabolismus tuto kombinaci vyžaduje. Při její karenci dochází u papoušků šedých ke zvýšenému výskytu metabolických poruch, které ústí v hypokalcemické stavy nebo šhubání peří. Některé druhy olejnice se vyskytují i v pralesích jižní Ameriky, podávání palmového oleje je tak efektivní i při šhubání peří u arů metabolického původu.

Ve směsi pro ruční odchov přijímají mláďata žaků palmový olej bez problémů. Podávání oleje dospělým jedincům papoušků šedých je vzhledem k jejich výraznému konzervatismu komplikovanější. U domácích miláčků je možné olej zamíchat do oblíbeného pamlsku (piškot, rozmočené granule, bílý jogurt). Divoké a chytré ptáky v chovu je třeba obelstít.

Doporučené dávkování (příklad pro papouška velikosti žaka):

Při teplotách pod 20°C má palmový olej tuhou konzistenci a pro dávkování po kapkách je ho potřeba nahřát (např. ve vodní lázni) na max. 37°C.

Mláďata dokrmovaná rodiči v budce.

Olej se aplikuje rodičům na potravu.

První týden - 3 kapky / mládě 1x denně

Druhý týden - 5 kapek / mládě 1x denně

Třetí až šestý týden - 8 kapek / mládě 1 x denně

Mláďata uměle dokrmovaná. Olej se aplikuje do směsi pro ruční odchov.

První týden - 1 kapka / mládě 1x denně

Druhý týden - 2 kapky / mládě 1x denně

Třetí až šestý týden věku 5 kapek / mládě 1x denně

Dospělí jedinci

Mimo hnízdní sezonu - 10 kapek / na jedince 3 x týdně průběžně během roku na potravu

Tři týdny před chovnou sezónou do nalíhnutí mláďat - 10 kapek / na jedince 1x denně na potravu

Po nalíhnutí mláďat – viz dávkování podle počtu mláďat

Rakytníkový olej

Rakytníkový olej 20% ALTER VET s vitamínem E. Zdrojem jsou plody rakytníku řešetlákového (*Hippophae rhamnoides*). Olej obsahuje vitaminy A, E, K, C, B1, B2, B6, P, flavonoidy, karotenoidy, třísloviny, minerální látky, omega 3 nenasycené mastné kyseliny. Olej působí na organismus komplexně vitalizačně, je možné ho preventivně používat u všech druhů a věkových kategorií papoušků. Jeho použití je vhodné při všech rekonvalescentních stavech, jako jsou prodělaná parazitární, bakteriální nebo virová infekce. Podávání je vhodné i několik týdnů před hnízdní sezónou pro zlepšení biologické hodnoty vajec, zvýšení oplozenosti a životaschopnosti mláďat.

Doporučené dávkování (pro papouška velikosti žaka):

Podává se při rekonvalescenci po jakémkoli zdravotním problému.

Mládě - 3 kapky na potravu 1x denně po 4 týdny

Mimo hnízdní sezonu - 7 kapek / dospělého jedince 1x denně

na potravu po 4 týdny

Před hnízdní sezónou - 5 kapek / dospělého jedince 1x denně

na ovoce po dobu 3 týdny

Makadamiový olej

Makadamiový olej ALTER VET je olej lisovaný za studena.

Zdrojem jsou plody kaštanu *Macadamia terniflora* podobné ořechům.

Olej obsahuje vitaminy A, E a komplex B. Mastné kyseliny mají velmi podobné složení jako kožní tuk. Olej je vhodný pro regeneraci kůže a kožních derivátů jako je kůže, peří, zobák a drápy u všech dospělých jedinců papoušků. Nejmarkantnější efekt je na peří.

Doporučené dávkování:

Při zhoršené kvalitě a barvě opeření dle velikosti jedince

(1 kapka na 100 gramů hmotnosti jedince),

t.j. 2 až 10 kapek / 1x denně po dobu alespoň 6 týdnů na potravu.

Složení potravy podstatně ovlivňuje kondici a zdravotní stav papouška, kvalitu opeření, schopnost rozmnožování, délku jeho života. Krmení zrninami není dostatečné, pro doplnění chybějících látek se papouškům v lidské péči podává celá řada dalších krmiv (granule, ovoce, zelenina, plody z přírody, traviny, byliny), doplňků stravy (vitamíny, minerály) a veterinárních přípravků. Dietetické veterinární přípravky - rostlinné oleje ALTERVET jsme si vyzkoušeli v našem chovu i při umělém odchovu. Věříme, že mají ve výživě papoušků budoucnost.

Mílan a Marta Bartlovi, www.epapousek.cz, tel: 605 782 617

Rostlinné oleje značky ALTERVET jsou schváleny Ústavem pro státní kontrolu biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL) jako volně prodejné veterinární přípravky dietetické (VP-DI). Čísla v seznamu veterinárních přípravků: BIO Pupalkový olej s vitamínem E 038/13C, Červený palmový olej 035-13C, Rakytníkový olej 20% s vitamínem E 036-13C, Macadamiový olej lisovaný za studena 037-13C.

Výrobce a držitel rozhodnutí o schválení: Mgr. Radek Olejníček - Altervet www.altervet.cz

Distributor a velkoobchod: Milan a Marta Bartlovi www.epapousek.cz, tel.: 605 782 617